

Häädemeeste valla Reiu küla
Reiu ranna lähipiirkonna kindlustusrajatise detailplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise hindamise
eelhinnang

Koostaja: Häädemeeste Vallavalitsus
Maia-Liisa Kasvandik
Sigrit Kasemets

Uulu, 2019

1. Strateegilise planeerimisdokumendi ja kavandatava tegevuse lühikirjeldus

Reiu ranna lähipiirkonna kindlustusrajatise detailplaneering (edaspidi detailplaneering) on algatatud Häädemeeste Vallavalitsuse 3.aprilli 2018 korraldusega nr 128.

Detailplaneeringu eesmärk on anda ehitusõigus ranna kindlustusrajatise ehitamiseks. Tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lg 2 p 4 tuleb keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajalikkust kaaluda ja anda selle kohta eelhindang, kui koostatakse detailplaneering, millega kavandatakse nimetatud seaduse § 6 lg 2 nimetatud valdkonda kuuluvat ja § 6 lg 4 alusel kehtestatud määruses nimetatud tegevust. Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu" § 11 p 2 alusel tuleb ranna kindlustusrajatise rajamiseks anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang.

Planeeringuala asub Rae kinnistul ja piirneb idaküljest järgmiste kinnistutega:

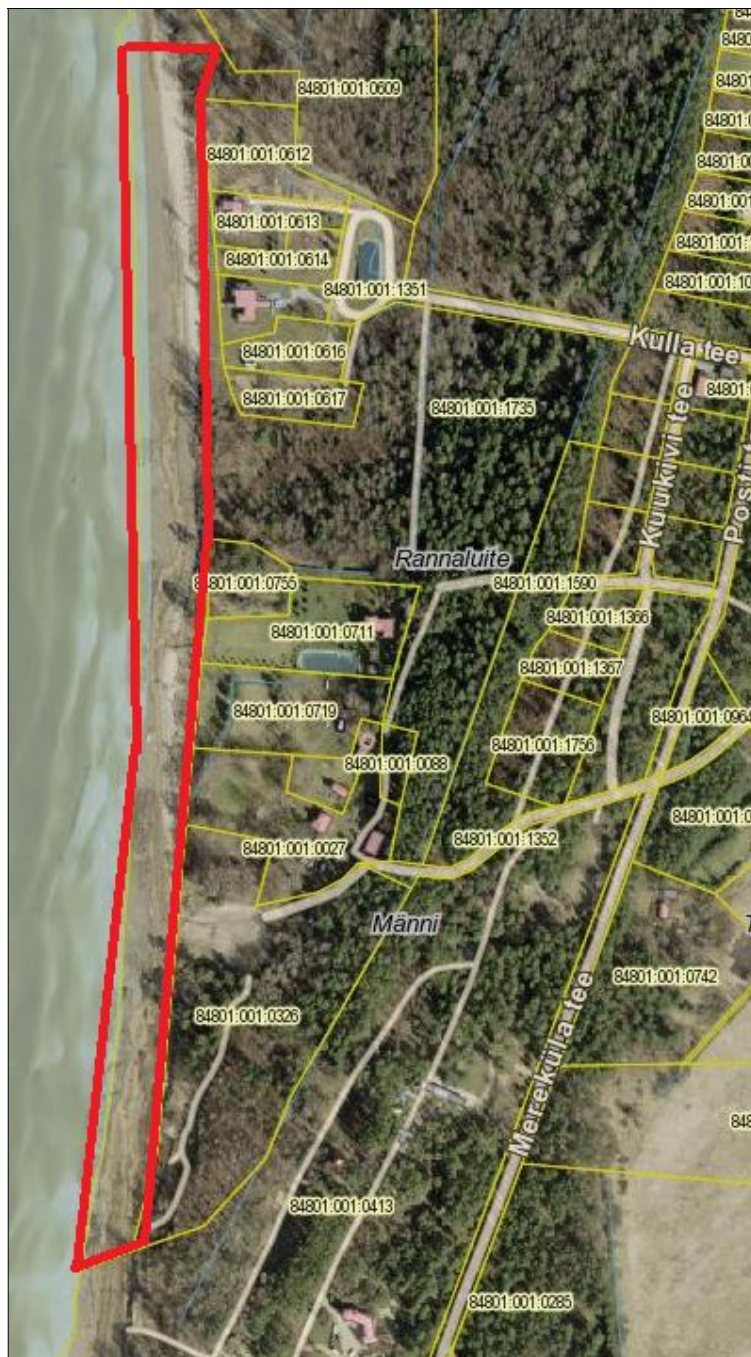
- Kulla tee 4 (84801:001:0612)
- Kulla tee 5 (84801:001:0613)
- Kulla tee 6 (84801:001:0614)
- Kulla tee 7 (84801:001:0615)
- Kulla tee 8 (84801:001:0616)
- Kulla tee 9 (84801:001:0617)
- Männiku (84801:001:0755)
- Rannaluite (84801:001:0711)
- Kirsiaia (84801:001:0719)
- Männi (84801:001:0027)
- Ranna (84801:001:0326)

Lõunast piirneb planeeringuala Linnaku (84801:001:0413) kinnistuga

Planeeringuala suurus on 4,6 ha. Planeeringuala ulatus on toodud joonisel 1.

Detailplaneeringu eeldatav kehtestamise aasta on 2019. Planeeritud rannakindlustusrajatise ehitamine algab kõige varasemalt 2019.a. Ehitamise võib läbi viia etapiti, alustades kõige suurema kasutusega ja kahjustusega piirkondadest – Reiu rannast ja Kulla tee elamute piirkonnast.

Reiu ranna lähipiirkonna kindlustusrajatise detailplaneeringu keskkonnamõju
strateegilise hindamise eelhindang

Joonis 1. Reiu ranna lähipiirkonna kindlustusrajatise detailplaneeringuala ulatus.

2. Seotus teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega

Järgnevalt on kirjeldatud planeeringualal kehtivatest strateegilistest planeerimisdokumentidest tulenevaid tingimusi.

Tahkuranna valla üldplaneering

Detailplaneeringualal kehtib haldusreformieelse Tahkuranna valla üldplaneering. Selle järgi asub planeeringuala detailplaneeringu kohustusega alal. Üldplaneeringuga on alale määratud supelranna maakasutuse juhtotstarve. Planeeringuala piirneb elamumaa (joonisel tingmärk EV), puhkehoonete ja –rajatiste (PP) ja puhkehoonete ja –rajatiste reservmaa-aladega (PPR). Piki randa on planeeritud kergliiklustee (lilla punktiir).

Joonis 2. Väljavõte Tahkuranna valla üldplaneeringust

Pärnu maakonna planeering

Pärnu maakonnaplaneeringu teemajoonise „Looduskeskkond” järgi asub planeeringuala puhkemetsade piirkonnas (punane diagonaalviirutus), alal on liivarand (kollane ruudustik), roheline võrgustiku koridori tinglik telg (heleroheline joon) ning lisaks avaneb Reiu rannast ilus vaade. Alal kuulub Uulu-Tahkuranna-Jõulumäe väärtusliku maastiku piirkonda.

Joonis 3. Väljavõte Pärnu maakonna planeeringu jooniselt „Looduskeskkond“

Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering näeb planeeringualaga piirnevat mereala ette lohesurfi ja purjelaua alana. Maismaa-ala on märgitud avalikult kasutatava ranna-alana ning eeliskasutuses oleva supluskohana.

Lisaks kehtib planeeringuala naabruses, Linnaku kinnistul **Linnaku kinnistu rannakindlustusrajatise detailplaneering**, millega on ette nähtud Linnaku kinnistu ranna-alale kindlustusrajatise rajamine. See rannakindlustusrajatis kujutab endast lauge nõlvaga pinnaskehandit, mis kaetakse geotekstiilkangaga ja see omakorda liivaga¹. Rannaastangu täiendavaks kindlustamiseks tuleb kaaluda täiendava pinnast siduva piirkonnale iseloomuliku madalhaljastuse istutamist rannakindlustusrajatise alale².

Häädemeeste valla arengukava aastateks 2018-2023 tegevuskava peab oluliseks Reiu ranna korrastamise ja kallasrajale juurdepääsu tagamise.

Detailplaneeringuga kavandatav tegevus on kooskõlas kõigi eelpooltoodud dokumentidega.

Alal kehtivad kitsendused

Liivi lahest tulenevad järgmised kitsendused:

- Kallasrada - põhikaardile kantud veekogu piirist 10 meetrit (Keskkonnaseadustiku üldosa seadus § 38 lg 2)
- Ranna veekaitsevöönd - 1 m samakõrgusjoonest 20 meetrit (Veeseadus § 29 lg 2 p 1)
- Ranna ehituskeeluvöönd - 1 m samakõrgusjoonest 100 meetrit (Looduskaitse seadus § 38 lg 1 p 2)
- Ranna piiranguvöönd – 1 m samakõrgusjoonest 200 meetrit (Looduskaitse seadus § 37 lg 1 p 1)

¹ Linnaku kinnistu ranna kindlustusrajatise detailplaneering, ptk 3.5

² Linnaku kinnistu ranna kindlustusrajatise detailplaneering, ptk 3.7

3. Mõjutatava keskkonna kirjeldus

RANNIKU KUJUNEMINE

Koguteos „Pärnumaa. Loodus. Aeg. Inimene.” toob piirkonna kujunemise kohta välja järgmist (lk 83): Pärnu lahe pära on nii idast kui ka läänest piki randa liikuvate liivade lõpliku kuhjumise piirkond ja seal on tegemist ühtse kulutus-kuhjeliste protsesside süsteemiga. Lainetuse mõjul liiguvad rannavööndi peeneteralised setted – liiv ja aleuriit – rannalähedase merepõhja madalaimas osas, valdavalt sügavamal kui 3-4 meetrit. Pärnu lahe päras (ranna lähedal) on liivakihi paksus umbes 1 m, vähenedes kiiresti mere suunas umbes 4 m sügavuses vees on liiva üksnes laiguti mõne sentimeetrise kihina. Veelgi sügavamal katab merepõhja mudane aleuriit, põhjas võib avaneda ka hilisjäätেকкeline viirsavi. Seega leidub Pärnu ümbruse randadele omast liiva mere põhjas ainult kitsa ribana ja see on lainetuse tegevuse tõttu pidevas liikumises.

MERI, HOOVUSED, JÄÄOLUD

Liivi lahe hoovused on väga muutlikud, sõltudes eelkõige tuulest ja vähesel määral ka veetaseme ja –tiheduse erinevustest. Liivi lahe idaosas ranna lähedal domineerib tuulestatistika järgi põhjasuunaline ning Kihnu väinas idasuunaline hoovus. Pärnu lahe on kaks põhilist hoovusemustrit, mis vahelduvad koos tuule suuna muutumisega. Põhjakaare tuule korral on lahe servades väljavool ning lahe keskel sissevool. Sissevool lahte, mis kulgeb piki Liu ja Tahkuranna rannikut ning väljavool lahe keskosas on umbes 60% -lise korduvusega, moodustades tsükolonaalse ja antitsükloonaalse keerisringide paari. Piirkonnas tekib jää igal talvel. Eesti rannaikuvetes tekib jää kõigepealt (tavaliselt novembri lõpus ja detsembri alguses) Pärnu lahes ja Väinamere idaosas. Jää võib tekkida ja kaduda mitu korda, enne kui püsima jääb. Vähemalt kuu aega on Pärnu laht kinnisjäaga kaetud 97% talvedest. Pärnu lahelt Liivi lahe avaosa suunas edeneb jääkate sügavama mere tõttu aeglasemalt. Üleni külmub Liivi laht 60% talvedest. Merejää hakkab sulama märtsi lõpus ja aprilli alguses.

MAAKASUTUS

Planeeringuala, Rae kinnistu on kogu ulatuses maatulundusmaa. Planeeringuala pindala on ca 4,6 ha. Ulatus piki randa on ca 850 m.

Kogu ala on kasutatav puhkeotstarbelise liivarannana. Intensiivsem on kasutus planeeringuala lõunaosas, kus asub avalikkusele suunatud Reiu rand.

Planeeringuala piirneb idaküljest mitmete elamumaa kinnistutega - Kulla tee 4, Kulla tee 5, Kulla tee 6, Kulla tee 7, Kulla tee 8, Kulla tee 9, Männiku, Rannaluite, Kirsiaia, Männi. Enamikele kinnistutele on elamud ka rajatud ning aastaringselt kasutusel. Enamik kinnistuid kasutab ühisveevärki, kanalisatsioon on lokaalne.

Reiu randa kasutavad aktiivselt peamiselt kutselised kalurid jäävabal perioodil paatide veeskamise kohana ja väga populaarne on antud koht harrastuskalurite seas talvel jääpealsetele püügikohtadele liikumiseks.

Reiu ranna parklast mere poole välja ehitatud mahasõit on piirkonnas ainus operatiivsõidukitele ligipääsetav koht mereranda pääsemiseks.

2018 a lõpus ehitati Ranna kinnistu ulatuses maakividest kaitserajatis, milleks on Keskkonnaameti kirjalik nõusolek 22.10.2018 nr 7-9/18/15952-2.

MAASTIK

Planeeringuala on lauge ranna-ala, mis piirneb idast ranna-astanguga. Astang asub aktiivsete erosiooniprotsesside mõjutsoonis. Viimastel aastatel on purustanud tormid randa nii, et ranna-

astang liigub maismaa suunas, ohustades elamuid ning avalikus kasutuses olevat Reiu ranna parklat koos rannarajatiste infrastruktuuriga. Detailplaneeringuala jääb täielikult mereveetaseme 1,5 m ülejutuse joone sisse.

PINNAS JA GEOLOOGILINE EHITUS

Pärnu lahe ümbruses on aluspõhjakiivid esindatud siluri dolomiitide ja devoni liivakividega, mis aga kusagil ei paljandu. Aluspõhi on kaetud tavaliselt viimase jäätumise moreeniga, millel lasub viirsavi. Kohati on nendel Litoriina- ja Limneamere liivakasaleuriitsed setted. Pärnu lahe põhi on kaetud väikses paksuses holotseeni (viimased 10 000 aastat) aegsete setetega, millest valdavaks on liiv (0,063- 2,0 mm) ja aleuriit (<0,063 mm). Peenema ja jämedama terasuurusega setteid levib piiratult. Settematerjal tekib vanemate setete (moreen ja viirsavi) kulutusel ja see jaotub vastavalt hoovustele ja lainetusele. (Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering)

Planeeringuala aluspõhja moodustab Narva lade keskdevoni ladestikust, mida iseloomustavad domeriidid ja savid. Nende peal lasuvad erinevad rannasetted, nt lainjas- ja põimjaskihiline mereliiv. Mullastikus valdavad kuivad liiva lõimisega nõrgalt leetunud leedemullad (LI). (Lottemaa teine DP seletuskiri)

Mullastikuliselt kuulub planeeringuala Lääne-Eesti valdkonna Pärnu allvaldkonda.

Alal esinevad järgmised mullad:

LI – nõrgalt leetunud leedemuld

Go – leostunud gleimuld

Gr – ranniku gleimuld

Joonis 4. Väljavõte mullastikukaardist (Allikas: Maa-amet)

TAIMKATE JA LOOMASTIK

Reiu ranna lähipiirkonna kindlustusrajatise detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindang

Planeeringualal esineb taimestikku vähesel määral. Peamiselt on tegemist kõrkjate ja pillirooga. Suuremad taimestikuga kaetud alad on planeeringuala lõunaosas (Reiu ranna parklast lõuna pool) ning planeeringuala keskosas (Männi ning Kirsiaia kinnistute kohal). Kaldaastangul kasvav kõrghaljastus on osaliselt hävinud kalda varisemise tõttu.

KAITSTAVAD LOODUSOBJEKTID JA NATURA 2000 VÕRGUSTIKU ALAD

Planeeringualaga piirneb vääriselupaik nr 000997, mille põhitüüp Keskkonnaregistri³ järgi on lehtmets, kaasnev tüüp muu kaldaäärne mets ja kasvukohatüüp on jänese kapsa kasvukohatüüp. Kaitsetingimus on mitte raiuda ning surnud ja lamapuitu mitte eemaldada.

Planeeringualal ei esine Natura 2000 võrgustiku alasid, ajaloolise, kultuurilise või arheoloogilise väärtusega maastikke ega kohti.

Lähimad Natura alad on 1,4 km kaugusel asuv Reiu jõe hoiuala ja 4 km kaugusel asuv Pärnu lahe hoiuala.

Lähim kaitseala on Pärnu maastikukaitseala, mille vähim kaugus planeeringualast on 140 m.

MÜRA, VIBRATSIOON, JÄÄTMED

Planeeringualal ega lähimas naabruses ei esine müra ega vibratsiooni. Kinnistud on liitunud korraldatud jäätmeveoga.

KLIIMA

Tulenevalt rannajoone kuju ja põhjareljeefi mõjutustest on Liivi lahes Eesti kõige suurem (ning ka Läänemere kontekstis üks suuremaid Soome lahe idasopi järel) mereveetaseme kõikumine. Läänetuuled tõstavad meretaset ja idatuuled langetavad seda.

Pärnu lahes ja Liivi lahes tervikuna on valdavad edelatuuled. Keskmine tuule kiirus ulatub kuni 6 m/s. Tormide korral (tuule kiirus üle 15 m/s) on SW tuulte sagedus 54–60%. Suurimad tuule kiirused ulatuvad kuni 30 m/s. Suvel on tuuled üldiselt nõrgad. Sügisel ja talvel on Liivi lahes rohkem lõunakaarte tuuli, kevadel põhjatuuli ja suvel lääne- ja loodetuuli. Tugevad

³ <http://register.keskkonnainfo.ee/envreg/main#HTTpszi8v04XxrIffEovjclrGxIVipIY2a>

Reiu ranna lähipiirkonna kindlustusrajatise detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindang

lääne- ja lõunakaare tuuled põhjustavad rannikumeres veetaseme tõusu, idatuuled seevastu põhjustavad veetaseme alanemist. Valdav tuulte suund SSW, SW, eriti tormide korral, soodustab lainetuse kasvu ja veetaseme tõusu Pärnu lahes.

Meretaseme tõus toimub tormide ajal, mil lisaks kõrgele veele kaasneb ka suur lainetus (suure energiaga, purustava jõuga) ja tugev tuul. Sellised tingimused lõhuvad rannikuid, kannavad suhteliselt lühikese ajaga suuri koguseid liiva ja muid meresetteid ühest kohast teise ning võivad kahjustada ka inimese poolt ehitatud objekte (Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering).

4. Tegevusega eeldatavalt kaasnev mõju

Detailplaneeringu eesmärk on anda ehitusõigus ranna kindlustusrajatise rajamiseks. Üldisemas plaanis ei too see kaasa maakasutusega kaasnevaid muudatusi. Rand jääb avalikult kasutatavaks ning rannakindlustusrajatis tagab rannajoone püsimise.

Rannakindlustusrajatise täpsema ehitustehnilise lahenduse annab detailplaneering ja ehitusprojekt. Praeguseks etapiks, KSH eelhindangu koostamise ajaks, ei ole teada ranna kindlustusrajatise põhimõtteline lahendus.

MÕJU MAASTIKULE JA MAAKASUTUSELE

Rannakindlustusrajatis mõjutab planeeringualaga piirnevaid kinnistuid ning neil asuvaid majapidamisi. Kindlustusrajatis peab tagama, et ranna-astang ei liigu tormi mõjul enam maismaa poole, vaid ranna taganemine lakkab ning oht majapidamistele, rajatistele ja haljastusele kaob. Planeeringualaga piirneb 7 majapidamist ning avalik parkla.

Kuna planeeringuala naabrusesse, Linnaku kinnistule on planeeritud samuti rannakindlustusrajatis, siis võib eeldada, et rannakindlustusrajatistel on kumulatiivne mõju peale nende valmimist. Planeeringualast põhjas asuvad looduslikud alad, kus rannanõlva purustusi esineb vähem ning kahjustused ei kujuta inimes elule ega varale nii suurt ohtu kui planeeringualal.

MÕJU ÕHULE, PINNASELE, PINNA- JA PÕHJAVEELE

Risk reostuse tekkeks võib esineda ehituseaegselt masinate avariide korral, kuid see on tavaehituse riskidega samal tasemel. Planeeringuala asub hästi ja keskmiselt kaitstud põhjaveega alal. Kavandatav ranna kindlustusrajatis ei tõkesta meres vee liikumist ega tekita veerežiimi muutusi. Seega eeldatavalt olulist mõju veekvaliteedile ja hüdroloogiale ei kaasne.

Eeldatav mõju õhule on lühiajaline ehitustööde perioodil, kui kasutatakse tehnikat, mille töõshoidmisel toimub saasteainete paiskumine õhku.

Mõju pinnasele on positiivne, kuna kaldarajatis takistab kalda esist varisemist ja pinnase ümberpaigutamist.

MÕJU TAIMESTIKULE JA LOOMASTIKULE

Ranna kindlustusrajatise rajamisel võib olla negatiivne mõju alal kasvavale taimestikule (pilliroog ja kõrkjad), mis saab kindlustusrajatise ehitamisel kahjustatud. Mõju planeeringualaga piirneval alal kasvavale taimestikule on pigem positiivne, kuna kindlustusrajatis kaitseb ka seda ala erosiooni eest.

MÕJU KAITSTAVATELE LOODUSOBJEKTIDELE

Samalaadne mõju on kaitstavatele loodusobjektidele, antud juhul vääriselupaigale.

Piiriülest mõju rannakindlustuse rajamisel ei esine. Lähim Natura 2000 ala on Pärnu loodusala, mis asub planeeringualast 140 m kaugusel.

Kavandatav tegevus ei mõjuta hädaolukorra seaduses nimetatud elutähtsate teenuste toimimist. Juurdepääs kinnistutele jääb säilima hetkel toimivatest kohtadest.

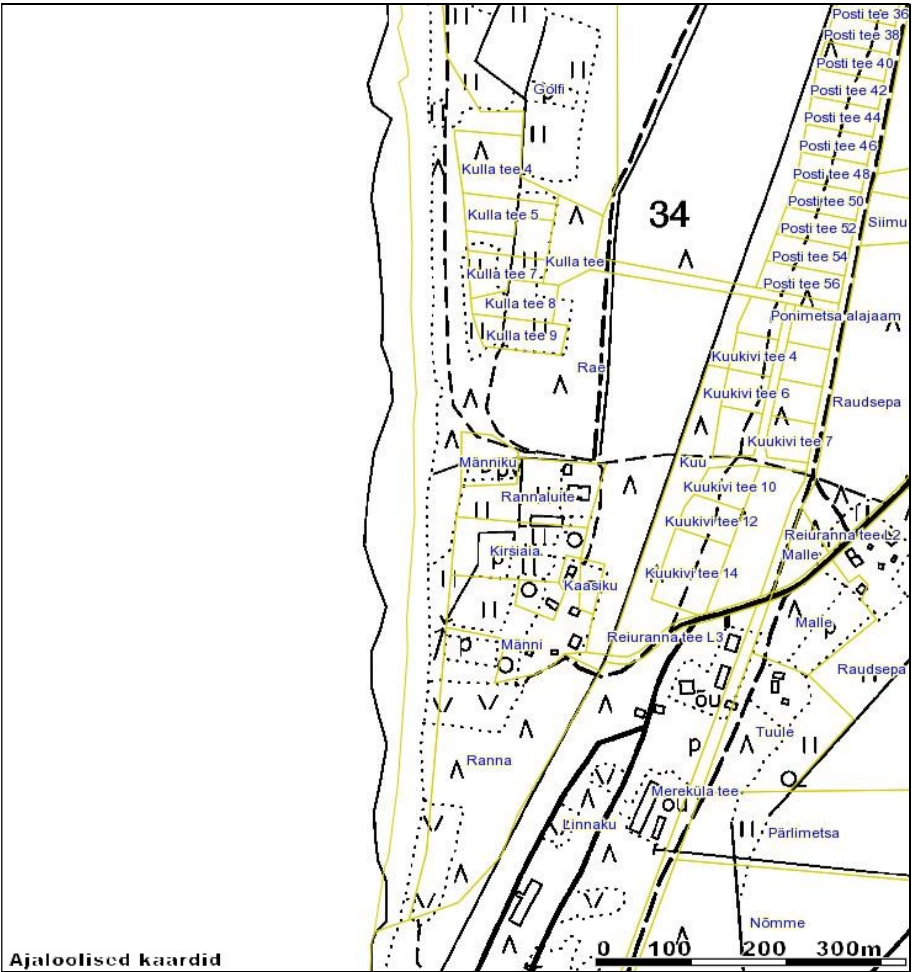
5. Asjaomaste asutuste seisukohad

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindangu eelnõu kohta on esitaud seisukohad:

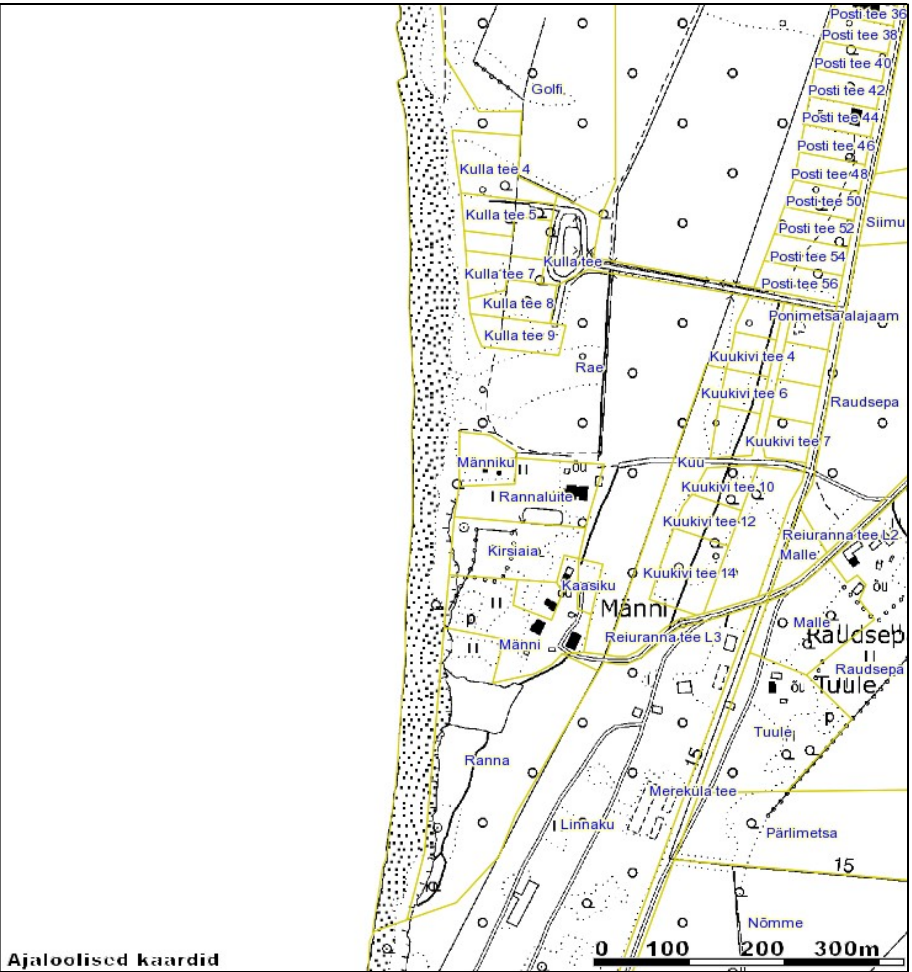
- Keskkonnaamet
- Päästeamet

Keskkonnaameti 19.03.2019 kiri nr 6-5/19/52-2 ja Päästeameti 16.04.2019 kiri nr 7.2-3.4/3866-2 on käesoleva eelhindnagu lisad.

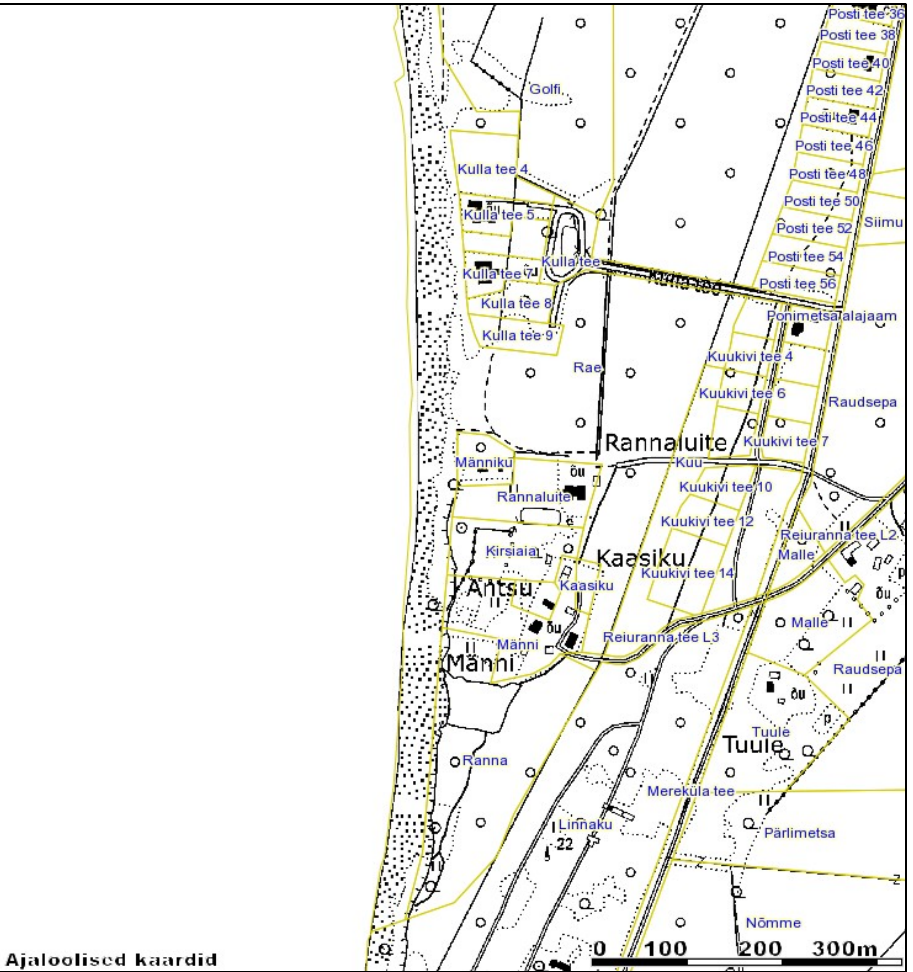
Lisa 1
Ülevaade rannajoone muudatustest
(Info: maa-ameti kaardiserver, ajalooliste kaartide rakendus)

Katastrikaart 1978-1989

Põhikaart 2009

Põhikaart 2017

KESKKONNAAMET

Karel Tõlp
vallavanem
Häädemeeste Vallavalitsus
haademeeste@haademeeste.ee

Teie 21.02.2019 nr 6-1/4-1

Meie 19.03.2019 nr 6-5/19/52-2

**Seisukoht Reiu ranna ja lähipiirkonna
rannakindlustusrajatiste detailplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise hindamise
algatamise vajalikkuse kohta**

Olete esitanud taotluse, milles soovite Keskkonnaameti seisukohta Häädemeeste vallas Reiu külas asuva Haapsi külas asuva Reiu ranna ja lähipiirkonna rannakindlustusrajatiste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) algatamise vajalikkuse kohta. Taotluse juurde olete lisanud planeeringu KSH eelhinnangu eelnõu.

Reiu ranna lähipiirkonna kindlustusrajatise detailplaneering (edaspidi ka planeering) on algatatud Häädemeeste Vallavalitsuse 3. aprilli 2018 korraldusega nr 128. Planeeringu eesmärk on anda ehitusõigus ranna kindlustusrajatise ehitamiseks. Planeeringuala suurus on 4,6 ha.

Keskkonnaamet annab KSH algatamise vajalikkuse kohta seisukoha Keskkonnaameti pädevusse jäävas osas. KSH eelhinnangu lk 10 alapeatükki (mõju kaitstavatele loodusobjektidele) tuleb lisada, et lähim Natura 2000 ala on Pärnu loodusala, mis asub planeeringualast 140 m kaugusel. Ptk-s 4 on öeldud, et rannakindlustusrajatise täpsema ehitustehnilise lahenduse annab detailplaneering ja ehitusprojekt. Keskkonnaamet peab oluliseks kaasata detailplaneeringu koostamisse rannikuprotsesse tundev spetsialist, kes annaks sisendi parimate ehitustehniliste rannakindlustuslahenduste väljatöötamiseks.

Keskkonnaamet on seisukohal, et lähtudes planeeringu eesmärkidest, planeeringuala keskkonnatingimustest ja koostatud KSH eelhinnangust ei kaasne teadaoleva informatsiooni alusel planeeritava tegevusega eeldatavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 2² mõistes olulist keskkonnamõju looduskeskonnale ning seetõttu ei ole KSH algatamine eeldatavalt vajalik.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Padjus
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Lääne regioon

Toomas Kalda 447 7383
toomas.kalda@keskkonnaamet.ee

PÄÄSTEAMET

Karel Tõlp
Häädemeeste Vallavalitsus
haademeeste@haademeeste.ee

Teie: nr 6-1/4-3

Meie: 16.04.2019 nr 7.2-3.4/3866-2

**Päästemaet Lääne Päästekeskuse
ettepanek Reiu ranna ja lähipiirkonna
rannakindlustusrajatise KSH
eelhinnangule**

Austatud Karel Tõlp

Päästeameti Lääne Päästekeskus teeb ettepaneku säilitada katastril 84801:001:0326 Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Reiu küla, Ranna, Reiu ranna slipp. Ja võimaldada päästetehnikaga ligipääs slipile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Margo Kubjas
Ohutusjärelvalve büroo
nõunik
Lääne päästekeskus

Margo Kubjas
+372 4549762
margo.kubjas@rescue.ee